

La intenció de l'Institut d'Estudis Baleàrics (IEB) és que les generacions d'illencs més joves no perdin el contacte amb les festes populars tradicionals que durant segles han protagonitzat els seus majors. I així, que amb el coneixement de les noves generacions s'asseguri la continuïtat dels costums festius. A aquest objectiu respon la mostra "L'esplendor de la festa. Màgia i misteri de les festes antigues", la qual presenta a residents i visitants l'essència de les festes tradicionals a Balears. Es podrà veure fins al proper mes de gener a Sa Llonja de Palma.

El recorregut. L'exposició s'obre al visitant amb una taula parada a la qual s'asseuen gegants, caparrots i cavallets de diversos indrets de les illes. La benvinguda dona pas al nucli central de la mostra que recorda la relació entre el sol, el calendari, i les bauxes populars. Cada estació de l'any tenia unes festes determinades, de manera que ara el visitant pot endinsar-se en cada una d'aquestes per observar les que corresponien a cada mes. La seqüència del recorregut porta finalment a la iconografia, les característiques i el sentit de cada una de les festes en particular.

El muntatge s'ha fet a partir d'imatges iconogràfiques, fotografies retroil·luminades, 150 panells amb tex-

Una exposició de l'Institut d'Estudis Baleàrics mostra el costumari festiu illenc amb la intenció de preservar-lo.

L'esplendor de la festa balear

tos literaris i escenografies al·lusives a cada festa representada. No és només una passejada visual. L'espectador també escolta la música que identifica cada acte festiu, així com els sorolls que solien acompanyar aquestes reunions populars. No falta tampoc la típica forma d'engalanar els carrers i les places, ja que s'hi ha recreat una plaça major de poble, amb les tires de paperets que es penjaven de balcó a balcó fins cobrir tot l'espai, amb el cadafal on la banda de cada poble, sovint amb més voluntat que coneixements musicals, amenitzava les vetllades amb la música que ballaven les parelles fins

ben entrada la nit. El mateix cadafal serveix en aquesta ocasió perquè, durant el temps que romandrà oberta l'exposició, actua a Sa Llonja grups de música folklòrica. Les activitats musicals i de tota mena són part bàsica del muntatge. Des del dia 9 de novembre fins a la clausura, al gener, s'han programat concerts, visites escolars, tallers per als més joves, mostres gastronòmiques, conferències sobre costums tradicionals i fins i tot el típic combat de glossadors. Antigament els glossadors competien entre ells improvisant les glosses, molt sovint de temàtica "verda" o sexual, davant d'un públic que celebrava amb rialles i aplaudiments les seves ocurrencies, que, a mesura que l'animació i el vi feien l'efecte adequat, creixien en intensitat sarcàstica.

La presentació. El passat 31 de octubre es presentà l'exposició, el comissari de la qual és Felip Puig. L'acte comptà amb l'assistència i la intervenció del president del Govern, Jaume Matas; del conseller d'Educació i Cultura, Francesc Fiol, i del president de l'IEB, Gabriel Janer Manila. Manila explicà l'essència del muntatge: "Es tracta de preservar aquestes festes perquè són un patrimoni fràgil. La festa és un símbol dels nostres orígens remots, l'encarnació de la nostra supervivència, l'emblema de les millors característiques que ens defineixen. La festa és l'espai sentimental on neix la resistència a la despersonalització." El conseller Fiol es mostrà convençut que aquesta exposició atraurà molts residents que podran veure les arrels balears, així com molts turistes que podran entendre que les Illes són "un punt de referència de la cultura mediterrània". Per la seva part, Matas va cloure la presentació assegurant que "en un món globalitzat es fa necessari explicar perquè les festes de Balears són el que són: les senyes d'identitat d'un poble".

Miquel Payeras

L'Institut d'Estudis Baleàrics presenta a Palma, fins al gener, una mostra sobre el costumari festiu a les Illes, amb l'objectiu que sigui conegut per residents i visitants i que, així, es pugui preservar.